

Αρείου Πάγου: 1438/2002 Τμήμα Β1΄
Πηγή: Νομικό Βήμα 51/2003 σελ. 1036

Εργατικό ατύχημα. Ηθική βλάβη. Η διάταξη το άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 551/1915 δεν εφαρμόζεται και για την αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης (όπου αρκεί η ύπαρξη αδικοπραξίας κατά ΑΚ 914). Για τον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης λαμβάνεται υπόψη η συνυπαιτιότητα του θύματος, δεν απαιτείται όμως προσδιορισμός του ποσοστού της.

Πρόεδρος: ο κ. Ε. ΠΕΡΛΙΓΚΑΣ, αντιπρόεδρος
Εισηγητής: ο κ. Θ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: οι κ.κ. Α. Πανούσης, Ν. Δήμας

Από τα άρθρα 914,932 του ΑΚ και 1, 16 του Ν. 551/1915 προκύπτει ότι χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη οφείλεται και επί εργατικού ατυχήματος όταν συντρέχουν οι όροι της αδικοπραξίας. Οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551/1915, κατά τις οποίες ο παθών σε εργατικό ατύχημα δικαιούται να εγείρει την αγωγή του κοινού αστικού δικαίου και να ζητήσει πλήρη αποζημίωση μόνο όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν επήλθε σε εργασία στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων και εξαιτίας της μη τηρήσεως των διατάξεων αυτών, αναφέρονται στην επιδίκαση αποζημίωσης για περιουσιακή ζημία και όχι στη χρηματική ικανοποίηση για την οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη στον ανωτέρω νόμο και εφαρμόζονται γι' αυτό μόνο οι γενικές διατάξεις (Ολ. ΑΠ 1117/1986). Επομένως για να δικαιούται ο παθών σε εργατικό ατύχημα χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, αρκεί να συντέλεσε στην επέλευση του ατυχήματος πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν, με την έννοια του άρθρου 914 ΑΚ, δηλαδή αρκεί να συντρέχει οποιαδήποτε αμέλεια αυτών και όχι μόνο η ειδική αμέλεια περί την τήρηση των όρων ασφαλείας του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551/1915. Εξάλλου για τον προσδιορισμό του ύψους της "εύλογης" χρηματικής ικανοποίησης, το δικαστήριο της ουσίας λαμβάνει υπόψη, εκτός από τα λοιπά προσδιοριστικά στοιχεία (συνθήκες ατυχήματος, έκταση της προκληθείσας σωματικής βλάβης και συνέπειες αυτής, οικονομική κατάσταση των μερών κ.λ.π.), και το τυχόν συντρέχον πταίσμα του παθόντος, το οποίο συνεκτιμάται με τα ως άνω στοιχεία, γι' αυτό και δεν επιτρέπεται μετά τον τελικό καθορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης, που προσδιορίζει ανέλεγκτα το δικαστήριο της ουσίας, να μειωθεί εκ νέου τούτο ανάλογα με το ποσοστό της συνυπαιτιότητας. (...). Το Εφετείο, αφού έλαβε υπόψη την έκταση της βλάβης του ενάγοντος, την ψυχική και σωματική ταλαιπωρία που υπέστη, τις συνθήκες της αδικοπραξίας, τη βαρύτητα του πταίσματος εκάστου, την περιουσιακή κατάσταση και κοινωνική θέση των μερών και την ηλικία του παθόντος, έκρινε ότι η εύλογη χρηματική ικανοποίηση του ενάγοντος ανερχόταν στο ποσό των 15.000.000 δραχμών, που είχε ορίσει και η πρωτόδικη απόφαση, την οποία και επικύρωσε. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 32 Α΄ παρ. 1, 3 και 5 του ν. 1568/1985 και 662, 914, 922 και 932 ΑΚ και διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του επαρκείς και σαφείς αιτιολογίες ως προς τη συνυπαιτιότητα του δευτέρου αναιρεσειόντος, το βαθμό της οποίας και αυτόν της υπαιτιότητας του παθόντος αναιρεσιβλήτου έλαβε υπόψη ως στοιχείο προσδιοριστικό ικανοποίησης που καθόρισε, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικών κρίση του, μέσα στα όρια του αιτήματος της αγωγής. Για το λόγο αυτό δεν ήταν ανάγκη να προσδιορίσει το Εφετείο και το ποσοστό της υπαιτιότητας του αναιρεσιβλήτου, αφού δεν μειώνεται ανάλογα με αυτό η καθοριζόμενη με βάση τα προαναφερόμενα στοιχεία χρηματική ικανοποίηση, κατά τα προεκτεθέντα.